

No: 352 – Menş e adı

AMASYA Ç İÇEK BAMYASI

Tescil Ettiren

AMASYA GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK İL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 21.04.2016 tarihinden itibaren korunmak üzere 29.05.2018 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 352
Tescil Tarihi	: 29.05.2018
Başvuru No	: C2016/031
Başvuru Tarihi	: 21.04.2016
Coğrafi İşaretin Adı	: Amasya Çiçek Bamyası
Ürün / Ürün Grubu	: Bamyası / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Amasya Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
Tescil Ettirenin Adresi	: Kirazlıdere Mah. Tarım Sok. No: 25 Merkez/AMASYA
Coğrafi Sınırı	: Amasya ilinin Merkez, Taşova ve Göynücek ilçeleri ile Tokat ilinin Erbaa ilçesi ve Çorum ilinin Mecitözü, Osmaniye ve Kargı ilçeleri.
Kullanım Biçimi	: Amasya Çiçek Bamyası coğrafi işaretinin adı marka ile birlikte ürünün üzerinde kullanılabilir.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Amasya ili ekolojisi, değişken ve çeşitliliği olan bir yapıya sahiptir. Ekolojideki bu çeşitlilik ve çeşitlilik, tarım ürünleri açısından çok sayıda alternatifler ortaya çıkarmakta, gerek kültür bitkilerinde, gerekse florada, çok değişik tür ve çeşitlerin yetişmesi mümkün olmaktadır. Çok çeşitli tarım ürünlerinin yetiştiği ilde en önemli yetiştiricilik ürünlerinden biride Amasya Çiçek Bamyasıdır. Türkiye’de Karadeniz Bölgesinde bamyası bitkisinin en çok yetiştirildiği il olan Amasya’da, hem Canik Dağlarının yükseltti azlığı nedeniyle deniz etkisinin iç kısımlara girebilmesi hem de Yeşilirmak ve Kızılırmak vadilerinin iklimi yumuşatıcı etkisinin görülmesi, sıcak iklim seven bamyası bitkisinin vejetasyon döneminin uzun olmasını (125 ila 135 gün) sağlamıştır. Hasat zamanını vejetasyonun döneminin sonu belirlediğinden Amasya Çiçek Bamyası, hem hasadının uzun döneme yayılması özelliğiyle hem de kurutmaya uygunluğuyla Türkiye’nin diğer yörelerinde yetiştirilen bamyalar arasında öne çıkmaktadır. Amasya’da bamyası ekilen alanlar, alüvyal maddelerle dolu ve taban ovası niteliğinde, geçirgenlik derecesi yüksek Yeşilirmak ve kollarının (Çekerek, Tozanlı ve Destek Çayı) kenarındaki alüvyal alanlar (Taşova ve çevresi, Göynücek ve çevresi) ve bunların eğim derecesi az düz yerleridir. Amasya ilinde bamyası üretimi bugüne kadar devam ettirildiği için, iklim, toprak özellikleri, hastalıklar ve zararlılar başta olmak üzere birçok stres koşuluna uyum sağlamış ve dayanıklılık geliştirmiştir. Bitkinin gövde rengi kırmızı çizgili yeşil olduğundan yörede “kızıl bacak” olarak da adlandırılmaktadır. Osmanlı dönemine ait ve 1893 yılında yazılmış olan bir eserde Amasya ilinde 975 okka yani 1250 kg bamyası üretildiği tarihi ile birlikte verilmiştir. Başka bir kaynakta ise 1901’de İstanbul’a, Osmanlı Sarayına 60 kıyye yani 76,920 kg ve 172 kıyye yani 220,504 kg Amasya Bamyası gönderildiğinin kayıtları mevcuttur. Amasya’nın Taşova ilçesinde Taşova Belediyesi tarafından Amasya Çiçek Bamyasının tanıtımı için ilk kez 1994 yılında gerçekleştirilen “Taşova Çiçek Bamyası Kültür ve Sanat Festivali” her yıl düzenlenmektedir.

Amasya ile Tokat ve Çorum illerinin Amasya iline komşu ilçelerinde yaygın olarak yetiştirilen Amasya Çiçek Bamyası’nın ayırt edici özelliği açık yeşil renkli ve küçük meyveli olmasıdır. Bamyada önemli olan gövde, yaprak ve meyve tüylülüğü açısından Amasya Çiçek Bamyası değerlendirildiğinde, hasadı olumsuz etkileyen gövde ve yaprak tüylülüğü ile yeme kalitesi açısından ise önemli olan meyve tüylülüğünün Amasya Çiçek Bamyasında az olduğu, bu nedenlerle hem üreticiler hem de tüketiciler tarafından diğer bamyalara nazaran tercih edildiği görülmektedir. Ürüne “çiçek” bamyası olarak hitap edilmesinin nedeni daha tam gelişmeden çiçek açtıktan sonra hasat edilmesidir. Bu nedenle oldukça yumuşak ve narın olan bu bamyayı soğuk kış ayları için mevsiminde kurutmak mümkündür. Ayrıca Türkiye’deki tüketici alışkanlığı nedeniyle piyasada genellikle küçük meyve boyuna sahip bamyalar tercih edilmektedir.

İklim İsteği: Bamyası sıcak iklim sebzesidir. Yüksek sıcaklık içeren bölgelerde düzenli bir gelişme göstererek yüksek verim yapar. Özellikle bamyanın çiçeğini açmaya başladığı diğer ifadeyle hasat edilmeye başlandığı 6. ayın 2. yarısından sona erdiği 10. ay sonuna kadar olan zaman diliminde sıcaklık önemlidir. Yörede hasat kolaylığı ve verimlilik açısından önemli olan aylar olan Temmuz, Ağustos, Eylül ve Ekim ayları içerisinde en düşük güneşli gün sayısı Ekim ayındadır. Amasya Çiçek Bamyası günlük olarak toplanması bunun da olabilmesi için açık gün (güneşli gün) sayısının fazla, kapalı gün sayısının az olması gerekmektedir. Bulutluluk oranının az, güneşlenme oranı fazla ve yükseltinin az olduğu iç kısımlar (Amasya, Tokat, Çorum) bu özellikler bakımından çiçek bamyası yetiştiriciliğine oldukça uygun koşullar sağlamaktadır.

Hasat Döneminde Yağış Azlığı: Bamyası hasat döneminde (6.ve 10. aylar) yağış azlığı sulamaya olan ihtiyacı artırır da; hasat kolaylığı ve kalite yüksekliği açısından önemlidir. Amasya Çiçek Bamyasının hasat dönemi Temmuz ve Ağustos aylarında en yoğun olduğu zamanlardır ve yağışın bu dönemlerde az olması verimi ve hasadı olumlu anlamda etkilemektedir. (Tablo-1)

Tablo-1 : Amasya İlinde Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Yağış Ortalama Değerleri (1950 - 2014)

Aylar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (kg/m ²)	48	38	47	57	51	37	15	9	21	36	45	55
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	12	11	13	13	13	9	3	3	5	8	10	13

Bamya üretiminde, açılan çiçeklerin toplanmasından meyvenin ipe dizilmesi ve meyve üzerinden çiçeğin alınması ile kurumanın istenilen renkte gerçekleşmesine kadarki dönemde yağışın azlığı, ürünün ticari değeri açısından büyük önem taşımaktadır. Hasat dönemi olan Temmuz, Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında yörede yağışlı gün sayısının çok az olması, hasat döneminde yörenin çiçek bamya yetiştiriciliğine meteorolojik açıdan çok uygun koşullara sahip olduğunun göstermektedir. Bu bölge, nemlilik bakımından Karadeniz kıyılarından farklı olup, Karadeniz kıyılarının ılık kışları yerine soğuk kışlara ve çok nemli olmayan yazlara sahiptir. Yaz mevsiminde yöredeki nem oranı %40-55 arasındadır.

Hasat Döneminde Sıcaklık: Bamya sıcaklık derecesinin yüksek olması verimi artırarak bir dalında haftada iki hatta üç adet çiçek açabilmesini sağlar. Yöredeki ortalama sıcaklık değerleri incelendiğinde hasat döneminde 14,6°C ile Ekim ayı hariç diğer aylarda en yüksek değerlerin oluştuğu görülmektedir. Hasat döneminde ortalama düşük sıcaklıklarda da yine Ekim ayı 8,5°C ile en az sıcaklığın olduğu aydır. (Tablo-2)

Tablo-2: Amasya Uzun Yıllar İçinde Gerçekleşen Ortalama Değerler (1950 - 2014)

Aylar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ort. Sıcaklık	2.7	4.5	8.4	13.6	17.9	21.6	24.1	24.0	20.0	14.6	8.6	4.7
Ort.Yük. Sıcaklık	6.9	9.5	14.4	20.2	24.9	28.6	31.0	31.3	27.6	21.7	14.4	8.7
Ort. Düş. Sıcaklık	-0.9	0.1	3.0	7.2	11.0	14.3	16.6	16.5	12.7	8.5	3.8	1.2

Amasya Çiçek Bamyası'nın özellikleri:

Latince adı *Abelmoschus esculentus* L. olan Amasya Çiçek Bamyası'nın çiçekleri açılarak döllenme tamamlandıktan sonra hasat yapılır. Ortalama 1 cm büyüklüğündeki meyveler şekil olarak sultani bamyaya benzer ancak daha küçüktürler. Tek sap üzerine büyümeyen topraktan çıkışından itibaren kardeşlenme gösteren çatallı bir yapısı olan, en az 4-5 tane yan dalı oluşan Amasya Çiçek Bamyası'nın yetiştiriciliği organik tarım metoduna uygun özelliktedir.

Kimyasal Özellikleri:

Amasya Çiçek Bamyası'nın taze meyvesi ile kuru meyvesindeki C vitamini miktarına bakıldığında meyvedeki C vitamini miktarı taze meyveye göre daha fazla olduğu görülür. Hasat döneminin ortasında alınan taze meyvelerdeki C vitamini miktarları 34,56-41,76 mg/100g arasındadır. Bamya kurutma işlemi besin değeri açısından bir sıkıntı yaratmamaktadır. (Tablo-3 ve Tablo-4)

Tablo-3 : Suda Çözünebilir Kuru Madde Miktarı (SÇKM), pH ve C Vitamini Değerleri

	SÇKM (%)	pH	C vitamini (mg/100 g)			
			Taze Meyve	Kurutulmuş Meyve		
				1 ay bekletilen	2 ay bekletilen	3 ay bekletilen
Ortalama	4,9	6,29	38,01	49,75	48,46	48,25

Tablo-4 :Taze Bamyanın Bileşenleri

Su	89,6 g	Mineraller	0,7 g
Protein	1,9 g	Karbonhidrat	6,4 g
Lif	1,2 g	Ca	66 mg

Kalori	35	Fe	0,35 mg
P	56 mg	K	103 mg
Na	6,9 mg	Thiamin	0,07 mg
Sülfür	30 mg	Cu	0,19 mg
Riboflavin	0,1 mg	Vitamin C	13 mg
Oxalic acid	8 mg	Mg	53 mg

Kuru Bamya Verimi: Kuru bamya verimi, hasat döneminin başında, ortasında ve sonunda 250 g taze bamya iplere dizilerek gölge bir ortamda ağırlık kayıpları sabit seviyeye gelinceye kadar kurutulmuş, taze-kuru oranı % olarak belirlenmektedir.

Tablo-5 : Kuru Bamya Verimi Değerleri (%)

	Hasat Dönemi		
	Hasat Dönemi Başı	Hasat Dönemi Ortası	Hasat Dönemi Sonu
Ortalama	18,23	18,83	20,81

Fenolojik Özellikleri:

Tohum Çıkış Süresi	: Ortalama 7-9 gün arasında
Tohum Çıkış Oranı	: %87-95 arasında
İlk Gerçek Yaprak Oluşturma Süresi	: 12,7 gün ile 17,5 gün arasında
İlk Çiçeklenme Süresi	: Ortalama 53,5 gün ile 64,4 gün arasında
İlk Çiçeğin Oluştığı Boğum Numarası	: Ortalama 5,2 boğum ile 7,2 boğum arasında
İlk Çiçek Yüksekliği	: 9,6 cm ile 17,2 cm arasında
İlk Hasat İçin Geçen Süre	: 53,9 gün ile 66,3 gün arasında
Dallanma	: Çok dallı özellik gösterdiğinden yüksek verime sahiptir.
Gövde Tüylülüğü	: Az tüylü olma özelliği, hasatta üreticiye kolaylık sağlamaktadır.
Yaprak Şekli	: Derin parçalı bir yaprak şekli gösterdiğinden meyveler kolay görülebilmektedir.
Yaprak Rengi	: Altıncı boğumdaki yaprağın rengine bakılarak karar verilen yaprak rengi özelliği, Amasya Çiçek Bamyası için sadece açık yeşil renktedir.
Yaprak Tüylülüğü	: Yaprakları az tüylü olduğundan üreticiye hasatta kolaylık sağlamaktadır.
Kaliks Sayısı	: Meyvenin sap ile birleştiği yerde bulunan kaliks segmentlerinin sayısı; 8-10 arasında değişmektedir.
Bitki Boyu	: Verim açısından önemli bir faktör olan bitki boyu Amasya Çiçek Bamyası için ortalama 113,4 cm ile 157,1 cm arasındadır. Çok yan dallı ve hasat için istenilen boyda olması hasat döneminde kolaylık sağlamaktadır.

Tohum Özellikleri:

1000 Dane Ağırlığı	: 57,17 g ile 66,02 g arasında
Tohum Rengi	: Tohumlar genelde açık yeşil ve koyu yeşil renktedir.
Tohum Şekli	: Yürek, böbrek ve basık yuvarlak şeklinde tohumları mevcuttur.

Çiçek ve Meyve Özellikleri:

Petal Rengi	: Sarı
Meyve Pozisyonu	: Dik durumdadır.
Meyve Rengi	: Yeşil
Meyve Şekli	: İnce piramit
Meyve Yivliliği	: Tohum evleri arasında bulunan birleşme yüzeylerinin sahip olduğu şekiller olarak tanımlanan meyve yivliliği, düz ya da içbükey şekilli meyveler halindedir.
Meyve Tüylülüğü	: Az tüylü
Meyve Çapı	: Hasat edilen meyvelerde ortalama meyve çapı 11,5 mm ile 14,1 mm arasındadır.
Meyve Uzunluğu	: Hasat dönemindeki ortalama meyve uzunlukları 16,4 mm – 28,6 mm arasındadır.
Sap Uzunluğu	: Ortalama 8,8 mm ile 13,1 mm arasında
Meyve Ağırlığı	: Ortalama meyve ağırlığı 1,4 g ile 2,3 g arasında değişmektedir.

Üretim Metodu:

Üretimi: Çimlenme için sıcaklık ve toprak rutubetinin optimum olması gerekir. Ekilen tohumlar, toprak tava da yeterli ise hızla çimlenerek 1.5-2 hafta içinde toprak üzerine çıkarlar. İlk çıkıştan sonra kardeşlenme gösterir ve 3 ila 6 kardeş olur. Sulama yapılmadan bamyaya üretimlerinde ise toprak işlemeden sonra düz tarlaya, sıralara tırtıl, çapa motoru veya el ile ekim yapılır. Bir dekar alan için sıra üzeri ekim yapılacaksa 2-3 kg, serpme ekim yapılacaksa 5-6 kg tohum yeterlidir.

Sulama: Ürün, su seven bir bitkidir ve düzenli sulanırsa hem verimi artar, hem de tüylülüğü daha az olur. Düz tarlaya serpme ekim şeklinde yapılan üretimlerde, tohum ekimi ile birlikte iklim koşullarına bağlı olarak gerekli olan dönemlerde salma sulama yapılır. Yağmurlama sulama, külleme hastalığını teşvik ettiği için kesinlikle yapılmamalıdır. Özellikle ilk meyveler görüldükten sonra verilen su, verim üzerinde olumlu etki yapar. Sulama yapılabilen arazilerde killi topraklarda haftada 3 kez, taşlı ve çakıllı topraklarda haftada 4-5 sulama yapılmalıdır.

İlaçlama: Bamyaya üretiminde fazla hastalık ve zararlı ile karşılaşılmaz. Karşılaşılan en önemli hastalık külleme, en önemli zararlı ise yaprak bitleridir. Bunların dışında bamyanın önemli bir hastalık ve zararlısı yoktur. Uygun zirai mücadele yapılmalıdır.

Gübreleme: Gübreyi fazla istemeyen bir bitki olan Amasya Çiçek Bamyası'nın ekildiği toprağa, bir önceki sonbaharda iyi yanmış çiftlik gübresi ile düşük yüzdeli azot, potasyum ve fosfor içeren kompoze gübre verilmesi gerekir. Çiftlik gübresi bulunamazsa, yeşil gübrelemeyle toprağın gereksinim duyduğu organik maddeler sağlanır. Köklenme döneminde amonyum sülfat kullanılabilir.

Yabancı Otlarla Mücadele: Bamyaya üretiminde önemli bir sorun olmayan yabancı ot kontrolü, ilk olarak tohum tarlaya ekilmeden önce ilaçlama yapılarak başlar, sonrasında ise yani tarlada ürün çıktıktan sonra ise çapalama ile devam eder. Üretim mevsimine göre yapılan 3-4 çapalama işlemi, yabancı ot mücadelesinde yeterli olur.

Hasat Zamanı: Bamyaya üretimini sınırlayan en önemli işlem hasattır. Sebzeler arasında hasadı en zor olan sebze bamyadır. Çünkü meyve, meyve sapı ve yapraklardaki tüyler hasat sırasında toplayıcıları çok rahatsız eder. Eğer hiçbir önlem alınmadan çıplak elle hasat yapılırsa tüyler aşırı oranda kaşınmaya neden olur. Hasat meteorolojik koşullara bağlı olmak kaydıyla genelde Haziranın ilk haftası başlar, Temmuzdan Ağustosa kadarki dönemde meyve dökümü uçtan başlar, Ağustostan Eylül'e kadar ise hem uç hem de tabandan döküm olur dolayısıyla maksimum verimi Ağustos ayında olmaktadır.

Hasadın Yapılışı: Bamyaya çok verimli bir bitkidir. Her toplamadan sonra yeni meyveleri olgunlaşır. Bu nedenle bitkinin hasadında gecikilmemelidir. Amasya Çiçek Bamyaya hasadı sürekli ve düzenli bir şekilde gününbirlik olarak yapılmalıdır. Hasat edildikçe bitkide yeni çiçek ve meyve oluşumu teşvik edilir. Bitki üzerinde tohumluk için olgunlaşmaya bırakılan meyveler, bitki gelişimini de engeller. Hasat süresi iklim koşullarına bağlı olmakla birlikte 4 - 4.5 ay devam eder. Hasat ekimden ortalama 60 gün sonra başlamaktadır. Hasat, meyvelerin aşağıya doğru çekilmesi suretiyle yapılır. Amasya Çiçek Bamyaya küçük meyveli olduğundan 1 dekar alanı sabah 05:00' te başlayarak akşama kadar iki işçi toplayabilir. Bamyaya üretiminde en büyük iş gücünü hasat işlemi alır.

Hasat Sonrası İşlemler: Amasya Çiçek Bamyasını diğer bamyalardan ayıran özelliklerden biri de hasat sonrası işlemlerdir. Örneğin, sultani bamyanın hasadı yapılırken 2-3 günde bir toplanır ve taze olarak pazarda satılır fakat, Amasya Çiçek Bamyaya günlük olarak toplanır ve pazarda taze olarak çok az bir kısmı satılsa da ekonomik getirisi yüksek olduğundan çoğunlukla kurutulmuş olarak satılmaktadır. Bamyalar günlük toplanmazsa hem kartlaşmakta hem de tüylülük artmaktadır ve de kurutulmaya uygunluktan çıkmaktadır. Günlük sarı çiçekleriyle beraber tomurcukları toplanan bamyalar aynı gün içerisinde belli ölçülerdeki pamuk iplere iğneler aracılığı ile dizilir. Bu nedenlerle günlük hasat önemlidir. Pamuk ipliklerine dizilen çiçekli bamyaların üzerleri ince bir bezle kapatılarak çiçeklerin meyvelerden kolay ayrılması için bir gece bekletilir. Genellikle sabah erken saatlerde kapatılan bezlerin altından çıkarılan dizilerden (bir ipe iğne vasıtasıyla dizildiğinde 'dizi' adı verilir) çiçekler elle ayrılır. Bu işlem esnasında aşırı ısınmanın gerçekleşmemesi, çiçekle beraber meyvenin çürümemesi ve çiçeğin kolay ayrılması açısından önemlidir. Çiçekleri dökülmüş olan bamyaya dizinleri artık kurutmak için hazır demektir.

Kurutma: Amasya Çiçek Bamyaya kurutma işlemi doğrudan güneş ışığı altında değil, sıcaklık derecesinin yüksek olduğu ancak doğrudan güneş ışığında almayan tavan arası gibi yerlerde, nemden uzak şekilde kurutulmalıdır. Bu; kalitenin yüksek olması için diğer ifadeyle sarıya yakın yeşilimsi renkte kurumaya açısından önemlidir. Kurduğunda renginin altın sarısı olması istenen özelliktir. 1 dekar alandan taze olarak 1500-2000 kg ürün hasat edilmektedir. Taze bamyaya kurutulduğunda %80 lik bir nem kaybı yaşanmakta olup, 10 kg taze bamyadan yaklaşık 2 kg kuru bamyaya elde edilmektedir. Bu Amasya Çiçek Bamyasına ait bir özelliktir. Kuruyan dizin halindeki çiçek bamyalar satış işlemine kadar yine nemden

uzak bir yerde korunur. Amasya ili hasat sonrası çiçek bamyanın istemiş olduğu bütün bu iklim özelliklerine sahiptir.

Şekil-1: Amasya Çiçek Bamyası'nın çiçek görünümü

Şekil-2: Amasya Çiçek Bamyası'nın tarladaki görünümü ve kurutularak dizilmiş görünümü

Denetleme:

Amasya Çiçek Bamyası'nın yukarıda belirtilen özelliklere uygun olarak üretilip üretilmediğine dair denetimler 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu hükümlerine uygun olarak, Amasya Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü koordinatörlüğünde Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü uzmanlarından 2 kişi ve Amasya Ziraat Odası Başkanlığından 1 kişi olmak üzere 3 uzmanın oluşturacağı Denetim Mercii tarafından yapılacaktır. Ekim, vejetatif gelişme, hasat ve sonrası aşamalarını içerecek kalite kontrol ve denetimi aşağıda belirtilen dönemlerde olmak üzere yılda üç kez ve şikayet halinde her zaman yapılacaktır. Denetimler esnasında prosedüre uymadığı ortaya çıkan kişi veya kurumlar hakkında gerekli yasal işlem yapılması için ilgili mercilere başvurulacaktır. Denetim mercii, coğrafi işareti belirlenen koşullara aykırı ve haksız kullananlar hakkında gerekli yasal takibatı başlatır. Denetim Mercii tarafından yapılan denetimler raporlanarak her yıl Amasya Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından TÜRKPATENT'e ulaştırılacaktır.

Genetik Materyalin Homojenizasyonunun Sağlanması:

Amasya Çiçek Bamyasının üretimi oldukça sınırlı bir lokasyonda ve dar alanlarda yani maksimum 3 dekar alanda yapılmakta olup, yetiştiricilik ve sonrası işlemler yıllardan beri aynı kültürde devam ettirilmiştir. Bu nedenle genetik materyalin homojenizasyonu hali hazırda muhafaza altındadır. Üreticiler değişik genetik materyal veya üretim metodu değil, tek tip materyal ve metot ile üretim yapmaktadır. Üreticiler bir yıl sonra ekecekleri tohumları kendileri bahçelerinden temin edeceklerdir. Üreticiler içerisinde bulunan yılda ekili olan bamy bitkilerinin en uygun olanlarından Amasya Çiçek Bamyası özelliğini en iyi taşıyanlarının en alt kısımlarındaki meyvelerden bir kaçını bitkinin üzerinde bırakıp tohumluk olarak bir sonraki seneye hazırlayacaklardır. Böylece tohum çeşidi ve karakterinde herhangi bir açılma veya değişiklik görülmeyecektir. Bamy bitkisi etrafında yetişen ürünlerden tozlanma ve döllenme aşamasında etkilenmediğinden, uzun vadede genetik yapının değişmemesi sağlanacaktır. Denetim aşamasında genetik materyalin muhafazası ile ilgili çalışmalar yürütülecek, denetim kriterleri arasına alınacaktır. Tohumluk kontrolleri Amasya Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından yapılacak, hali hazırda kullanılan tek

tip tohumun ve üretim metodunun devamı sağlanacaktır. Dışarıdan bölgeye tohum girişi kontrol edilecektir. Eğitim çalışmaları ile üreticiler bilinçlendirilecektir.

Denetleme dönemleri:

1.Dönem:

Amasya Çiçek Bamyası Ekim ve Çıkış Dönemi (30 Nisan-20 Mayıs); Bu dönemde tohum çıkış oranı, ekim sonrası tohum çıkış süresi, denetleme anındaki sıcaklık, çıkış dönemindeki meteorolojik şartların olumlu/olumsuz etkileri, ilk yaprak oluşturma durumu, üretim şekline uygun üretim yapılıp yapılmadığı denetlenerek raporlanacaktır.

2.Dönem:

Amasya Çiçek Bamyası Gelişme Dönemi (30 Mayıs-15 Haziran); dallanma, yaprak tüylülüğü, denetleme anındaki sıcaklık, gelişme dönemindeki meteorolojik şartların olumlu/olumsuz etkileri, kaliks sayısı, bitki boyu ve üretim yöntemlerinin uygunluğu denetlenerek raporlanacaktır.

3.Dönem:

Amasya Çiçek Bamyası Hasat Dönemi ve Sonrası (20 Haziran -30 Eylül); ortalama dekara verim, denetleme anındaki sıcaklık, hasat dönemindeki meyvelerin fizyolojik özellikleri, ortalama meyve ağırlığı, meyve rengi, meyve şekli, meyve tüylülüğü, meyve çapı, meyve sap uzunluğu, 1000 dane ağırlığı, hasat sonrası kurutma yöntemlerinin uygunluğu ve hasat sonrası kurutmaya meteorolojik şartların uygunluğu denetlenerek raporlanacaktır.

Denetim mercii, kamu veya özel kuruluşlarından veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Denetim mercii hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.